

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Φίλωνος 35-39
Ταχ. Κώδικας: 32131 Λιβαδειά
Πληροφορίες: Λέτη Μαρίνα
Τηλέφωνο: 22613-50.301
E-mail: antip.vio@pste.gov.gr

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5966/22-7-2024 Ερώτηση του Βουλευτή Βοιωτίας κ. Γιώργου Μουλκιώτη με θέμα: «Υπεύθυνη η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Στερεάς Ελλάδας για την προβληματικότητα άρδευσης του Κωπαϊδικού πεδίου μετά και την καταστροφή του πλωτού αντλιοστασίου της Υλίκης».

Στο πλαίσιο της παρούσας Ερώτησης αναφέρουμε ότι η Ερώτηση προς το Υπουργείο Εσωτερικών υπ' αριθμ. 4379/17.04.2024 του Βουλευτή Βοιωτίας έχει απαντηθεί από τον Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας κ. Φάνη Σπανό, με τα στοιχεία 114606/24-5-2024 ΠΣΤΕ.

Ειδικότερα:

Εισαγωγικά: Το Κωπαϊδικό πεδίο - Καθεστώς διαχείρισης αρδεύσεων - Το διαθέσιμο υδάτινο δυναμικό (υδατικοί πόροι)

Η περιοχή του κυρίως Κωπαϊδικού Πεδίου που διαχειριζόταν ο τ. Οργανισμός Κωπαΐδας, ανέρχεται σε 203.928 στρ. συνολική ακαθάριστη έκταση και καθαρής έκτασης 163.145 στρ. Σήμερα, από το 2014 μετά την κατάργηση του Οργανισμού Κωπαΐδας, το Κωπαϊδικό πεδίο διαχειρίζεται η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας – Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας από το τμήμα Αγροτικής Οικονομίας Αλιάρτου της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

Για την άρδευση της Κωπαΐδας χρησιμοποιούνται τα νερά της Λίμνης Υλίκης, του ποταμού Κηφισού, των Πηγών (Ορχομενού, Πολυγύρας) και τα «Στραγγίδια» από τις ανάντη περιοχές. Η διαχείριση γίνεται μέσω των Τάφρων, Εσωτερικής και Κεντρικής, του ποταμού Κηφισού, του ποταμού Μέλανα και της Προσαγωγού Διώρυγας Υλίκης.

Η άρδευση για το σύνολο σχεδόν της περιοχής, γίνεται μέσω του αποχετευτικού – στραγγιστικού δικτύου που κατά τη θερινή περίοδο λειτουργεί ως αρδευτικό.

Σε κατάλληλα σημεία των Κύριων Τάφρων υπάρχουν θυροφράγματα και μικρά (τοπικά) αντλιοστάσια, με τα οποία γίνεται έλεγχος των νερών και οδηγούνται στις δευτερεύουσες και τριτεύουσες τάφρους, από όπου με ιδιωτικά αρδευτικά συγκροτήματα, οι καλλιεργητές αρδεύουν τους αγρούς με την μέθοδο της τεχνητής βροχής.

Το Κωπαϊδικό πεδίο αρδεύεται κάθε χρόνο από τις ακόλουθες πηγές, με τις εξής εκτιμώμενες μεταφερόμενες ποσότητες, εφόσον πρόκειται για φυσιολογικό υδρολογικό έτος:

- α) Πηγές Χαρίτων (Ορχομενού - Μέλανα)- αξιοποίηση 20 εκατ κμ
- β) Πηγές Πολυγύρας
- γ) Λίμνη Υλίκη- άντληση 20-25 εκατ κμ υδάτων
- δ) ποταμός Κηφισός (από τα αρδευτικά Φράγματα)- αξιοποίηση 3,5 εκατ κμ
- ε) Υδραγωγείο Μόρνου (ΕΥΔΑΠ) - άντληση 5-7 εκατ κμ
- ζ) Γεωτρήσεις 5900κμ/ώρα, περίπου 2 εκατ κμ

Οι μελέτες έχουν καταγράψει, ότι διαχρονικά η υφιστάμενη γεωργική πρακτική και η έλλειψη συλλογικών αρδευτικών δικτύων έχουν οδηγήσει σε αδυναμία κάλυψης των αρδευτικών αναγκών της Κωπαΐδας και των Παρακωπαϊδικών εκτάσεων σε ποσοστό 23% και 40% αντιστοίχως.

Αποτύπωση αρδευτικής κατάστασης 2024

Η φετινή αρδευτική περίοδος είναι μια πάρα πολύ δύσκολη περίοδος, λόγω της εκτεταμένης και οξείας ανομβρίας για το σύνολο της Βοιωτίας.

Με βάση τις μετεωρολογικές καταγραφές Κωπαΐδας, έχουν πέσει στην περιοχή 148 χιλιοστά βροχής το α' εξάμηνο του 2024, ενώ το αντίστοιχο περυσινό είχαν πέσει 267 χιλιοστά. Αυτό σημαίνει έχουν πέσει λιγότερο τουλάχιστον 36 εκατ κυβικά μέτρα νερού στην άμεση περιοχή της Κωπαΐδας, χωρίς να υπολογίζονται τα μεταφερόμενα νερά της βροχής από τις γύρω περιοχές, που ξεπερνούν τα 100 εκατ. κυβικά μέτρα νερού. Εκεί κυρίως εστιάζεται το πρόβλημα της άρδευσης της Κωπαΐδας κατά την φετινή περίοδο.

Η εκτεταμένη ανομβρία στην ευρύτερη περιοχή της Κωπαΐδας, έχει αδειάσει τις βασικές αρδευτικές διώρυγες της Κωπαΐδας, με κύριο χαρακτηριστικό το άδειασμα του Κηφισού Ποταμού.

Τα προβλήματα για την περιοχή της Κωπαΐδας είναι οξυμένα σε διάφορες περιοχές της, γιατί η άρδευση πραγματοποιείται από το συλλογικό αρδευτικό έργο, του οποίου η κυρίαρχη πηγή τροφοδοσίας του είναι ο Βοιωτικός Κηφισός που τροφοδοτείται με φυσικό τρόπο, (βροχές, χιόνια), πράγμα που φέτος δεν έγινε, καθώς και η λίμνη Υλίκη της οποίας η υψομετρική στάθμη της επιφανείας της έχει υποχωρήσει κάτω των 68 μέτρων, κάτι που συμβαίνει πάρα πολύ σπάνια.

Αυτό οδηγεί σε πρωτόγνωρη κατάσταση, γιατί η ανομβρία έχει θέσει εκτός λειτουργίας το βασικό σύστημα άντλησης υδάτων από την Υλίκη, το χερσαίο αντλιοστάσιο δυναμικότητας 16.000 κμ /ώρα.

Η μεγάλη διαφορά λοιπόν που υπάρχει φέτος, είναι ότι δεν έχουμε στην διάθεσή μας τις βροχές του Α' εξαμήνου, όπως συνήθως, με αποτέλεσμα να λείπουν πλέον των 100 εκατ. κμ νερού που μας έδινε δωρεάν και άκοπα η μητέρα φύση.

Παρά τις αντιξοότητες όμως, μεταφέρουμε στην Κωπαΐδα φέτος τις ίδιες ή και μεγαλύτερες ποσότητες νερού από ότι τα προηγούμενα χρόνια, που είχαμε καλύτερες υδρολογικές χρονιές.

Την τρέχουσα αρδευτική περίοδο, παρά τις αντιξοότητες, υπολογίζουμε ότι θα μεταφέρουμε για την άρδευση της Κωπαΐδας περίπου :

- 20 εκατ κμ από την Υλίκη,
- 20 εκατ κμ από τις Πηγές Χαρίτων κλπ,
- 7 εκατ κμ από τον Μόρνο,
- 3 εκατ κμ από Γεωτρήσεις

Συνολικά περίπου 50 εκατ κμ νερού.

Κάνουμε ότι είναι ανθρωπίνως δυνατόν, οτιδήποτε μπορούμε να κάνουμε, στις φετινές αντίξοες ακραίες κλιματολογικές συνθήκες για την Κωπαΐδα.

Ενέργειες για την άρση των προβλημάτων άρδευσης

Για την υποβοήθηση του χερσαίου αντλιοστασίου της Υλίκης υλοποιούμε έργο κατασκευής νέων πλωτών αντλιοστασίων, για την μεταφορά από το εσωτερικό της λίμνης στην δεξαμενή του χερσαίου αντλιοστασίου και στην συνέχεια την μεταφορά τους στην Κωπαΐδα για την άρδευση των αγροκτημάτων. Στο πλαίσιο αυτού του έργου, έχουν τεθεί σε λειτουργία, οκτώ (8) πλωτές αντλίες και τρεις (3) παρόχθιες.

Μεταφέρονται από αρχές Ιουνίου στην Κωπαΐδα για την άρδυσή της, περίπου 10.000 κμ /ώρα. Βρίσκεται σε εξέλιξη και υπολείπεται η κατασκευή οκτώ (8) ακόμη πλωτών αντλιών για την μεταφορά επιπλέον 10.000 κμ/ώρα.

Έχει τεθεί σε λειτουργία το αντλιοστάσιο της ΕΥΔΑΠ του Μόρνου στο Δίστομο, και από την λειτουργία των τεσσάρων (4) υφιστάμενων αντλιών μεταφέρονται 4.000 κμ /ώρα. Αυξήθηκε η μεταφορά νερού με την λειτουργία και της 5ης αντλίας που θέσαμε σε λειτουργία περί τα μέσα Ιουλίου 2024.

Αξιοποιούνται τα νερά του Μέλانا ποταμού, που προέρχονται από τις πηγές των Χαρίτων και της Πολυγύρας, καθώς και των Γεωτρήσεων ΧΡ1, ΧΡ2, ΧΡ3, και ΜΡ1, τις οποίες έχουμε θέσει σε λειτουργία μέσω προγραμματικής σύμβασης με τον Δήμο Λεβαδέων. Ακόμη η ΑΚ1, οι τρεις γεωτρήσεις του Δήμου Ορχομενού, δύο Γεωτρήσεις της περιοχής Κάστρου, μία στην περιοχή Ακραιφνίου και δύο του Δήμου Αλιάρτου -Θεσπιέων, που έχουν τεθεί συμπληρωματικά στην άρδευση.

Θα ήθελα να τονίσω την πολύ καλή συνεργασία με τον Δήμο Ορχομενού, τον Δήμο Λεβαδέων και τον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την άριστη αξιοποίηση των υδάτινων πόρων του Μόρνου και του Μέλانا και την ικανοποίηση των αρδευτικών αναγκών σε πολύ μεγάλο βαθμό, των περιοχών που αρδεύονται από

την συγκεκριμένη πηγή τροφοδοσίας. Έτσι δεν υπάρχουν τα σημαντικά προβλήματα της περσινής καλοκαιρινής περιόδου στις περιοχές Αγίου Δημητρίου και Ορχομενού.

Προβλήματα άρδευσης προφανώς και υπάρχουν και σε αρκετές περιπτώσεις κινδυνεύουν υδροχαρείς καλλιέργειες, όπως κυρίως τα καλαμπόκια και τα νεόφυτα τριφύλλια σε κάποιες περιοχές.

Για τον λόγο αυτό, καθημερινά παρακολουθούμε την κατάσταση και παρεμβαίνουμε, όπου μπορούμε, για την μεταφορά υδάτων και την αποτελεσματικότερη άρδευση.

Οι Γεωπόνοι μας έχουν εντολή να καταγράφουν τα προβλήματα και τεκμηριωμένα να παρέμβουμε προς στις κρατικές υπηρεσίες και την ΕΕ , για την κάλυψη της απώλειας εισοδήματος, όπου αυτό συντελεστεί από την ακραία ανομβρία.

Με τεχνικές εκθέσεις αυτοψίας των Γεωπόνων μας, αλλά και δορυφορικές αποτυπώσεις με τακτικές λήψεις, ώστε με πλήρη τεκμηρίωση να διεκδικήσουμε αποζημιώσεις, όπου αυτό απαιτείται. Καταγράφονται τα προβλήματα άρδευσης σε κάθε περιοχή και στην κατάλληλη χρονική στιγμή, τεκμηριωμένα θα διεκδικήσουμε αποζημιώσεις για το όποιο χαμένο εισόδημα των αγροτών, όπως τροποποίηση του Κανονισμού ΕΛΓΑ, με την ένταξη της ανομβρίας ως αιτία αποζημίωσης.

Για το θέμα των ανταποδοτικών τελών προβλέπεται από τον Κανονισμό Άρδευσης Κωπαΐδας η απαλλαγή από τα τέλη άρδευσης των αγροτεμαχίων που αποδεδειγμένα δεν έχουν αρδεύσει τις καλλιέργειές τους και η εξέτασή τους από την αρμόδια επιτροπή, κατόπιν τεχνικών εισηγήσεων των Γεωπόνων και σχετικής τεκμηρίωσης μέσω των δορυφορικών φωτογραφιών, όπως κάθε χρόνο.

Με συνεχή επιτόπια – αυτοψία της άρδευσης της Κωπαΐδας, συζητούμε με τους αγρότες και τους Δημάρχους – αρμόδιους αντιδημάρχους, ώστε να επιτύχουμε την βέλτιστη άρδευση στις υπάρχουσες καταστάσεις ανομβρίας.

Η κατάσταση είναι δυναμική, γίνονται συνεχείς σε καθημερινό επίπεδο παρεμβάσεις στην επίλυση των προβλημάτων άρδευσης, καταγράφονται καθημερινά τα όποια προβλήματα υπάρχουν μέχρι την ολοκλήρωση της καλλιεργητικής περιόδου και στην κατεύθυνση δρομολόγησης λύσεων επιθυμούμε ως συμμετόχους στην λήψη αποφάσεων τόσο τους αγρότες όσο και τους θεσμικούς εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας.

Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΝΤΑΣΙΩΤΗΣ